

Řeka Sázava

– flumen Zaoza (lat.) – odvozuje svůj název od praslovanského slovesa „sadjati“ = usazovat, v tomto případě nánosy.

Celková délka od pramene ve Žďárských vrších je 219 km. Průměrný průtok je asi 23 m³/s. Za stoletou vodu se zde považuje průtok 700 m³/s. V roce 2006 protékalo korytem Sázavy přibližně 560 m³/s a hladina vody dosahovala k úrovni značky na boční straně panelu. Patrně největší povodeň prošla Týncem v červenci 1714.

Ohyb řeky před námi je součástí zaklesnutého meandru. Ten se během dob ledových postupně zařizl do tvrdých a odolných krystalických hornin středoeočího plutonu – granodioritů a metamorfovaných břidlic. Vidět jsou na tomto tzv. výsepním břehu, naproti tomu na druhém, „jesepním“ břehu se usazují jemnozrnější písčité, řekou unášené sedimenty. Místo na druhém břehu s tábořištěm má místní název Náklí, odvozené od „nákel“, což bylo staré pojmenování vlhkého místa porostlého vrbamí. V době plavení dříví se zde sestavovaly vory k plavbě do Prahy. V první polovině 20. stol., kdy se stal Týnec vyhledávaným místem pro letní pobyt v přírodě, tady vznikla tradice koupání a vodáckých sportů, jako je sjíždění řeky na kánoích a raftových člunech.

Úsek řeky, kterou vidíte, je součástí přírodní lokality **Natura 2000**, vyhlášené pro ochranu drobné kaprovité ryby **hořavky duhové** (*Rhodeus amarus*) a sladkovodních **mlžů z rodu velevrub** (*Unio*). Hořavky k nám byly patrně zavlečeny na počátku chovu ryb z jihovýchodní Evropy a jsou příkladem parazitického vývoje ryb na měkkýších. Samičky hořavky v době tření naroste kladélko, jímž naklade vajíčka do žaber velevrubů, kde se v prvních obdobích svého života vyvíjejí na úkor svého hostitele. Rybky (jelci, vranky a tlouští) rozšiřují parazitující larvy mlžů, tzv. glochidie, přichycené na svém povrchu.

Hořavka duhová (*Rhodeus amarus*)

Velevrub (*Unio* sp.)

1. Nádraží
2. Most
3. Mlýn a řeka
4. Kostel
5. Mokřad
6. Památný dub
7. Chleina
8. Janečkova vila
9. Infocentrum

Stezka o délce 5,5 km vás seznámí s historií a přírodními zajímavostmi Týnce a okolí. Část stezky vede terénem.

Geocaching

1. Geocaching úvod
2. Obtížnosti keší
3. Velikosti keší
4. Tradiční keš
5. Multicache
6. Unknown, Mystery keš
7. Wherigocache
8. Lettercache
9. Earthcache

Velikost schránky vás bude jistě zajímat při hledání.

Micro s objemem do 0,3 litru – např. krabička od filmu

Small s objemem 0,3 – 0,7 litru

Regular s objemem 0,7 – 3,7 litru, obvykle se používají plastové krabičky na jídlo

Large s objemem větším než 3,5 litru (kbelík, kufr, barel...)

Bližší informace na www.geocaching.cz

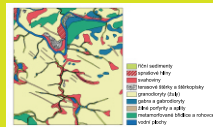

Mlýn

Původem zřejmě **středověký mlýn** pod hradem, k němuž náležel, je jednoznačně zmiňován od roku 1544, včetně pily. V roce 1654 je popisován jako kamenný mlýn o dvojitým složení se čtyřmi stoupami. Prkna z pily se plavila po řece do Prahy na prodej. Vrchnost však panský mlýn 4. 10. 1760 prodala Tomáš Štávkovi. Tomu se ovšem řemeslo nedálo a pro duhu jej prodal. Postupně se tu vystřídalo pět majitelů, než ho v roce 1815 opět získala vrchnost. Hrabě František Josef z Vrtby jej využíval pro drcení suroviny na výrobu týnecké kameniny. V roce 1880 mlýn koupil Jindřich Micka, nechal ho zbourat a místo něj dal postavit mlýn válcový. Ten provozoval až do 30. let 20. století, ale jeho dědic mlýn neudržel, takže v dražbě dostal nového majitele. Rodina Dolejšova jej pak vlastnila až do zánovní. V 80. letech 20. století mlýn značně zchátral a demolici unikl jen díky nevyjasněným vlastnickým vztahům a žádosti rodiny o restituci, ale ta jej zpět nezískala. Dnes tak má jiné vlastníky.

Geologie Týnecka

Základním prvkem horninové stavby je granodiorit, lidově žula. Ta pronikla do mořských sedimentů jako hlubinné magma v mladších prvohorách (asi před 350 mil. let). Na kontaktu s těmito usazeninami vznikly metamorfované horniny – převážně rohovec. Ty lze vidět na nedalekých skalních výchozech a jsou našimi nejstaršími horninami (přibližně 500 mil. let). Geologická mapa ještě ukazuje i jiné horniny, především gabra, která byla velmi ceněná jako dekorací kamen a byla dobývána v lomu v nedalekých Pecerech.

Geologický základ Týnecka

Délka jeden metr je prý určena jako jedna desetimiliontina zemského kvadrantu nebo délka, kterou urazí světlo ve vakuu za 1/299 792 458 sekund.

Ve skutečnosti jde o délku kroku čerta, který utikal z mlýna před mlýnářkou poté, co strčil svou černou pazouru do těsta na koláče. Čert vyrazil směrem na Zbořený Kostelec, po sto čertích krocích však byl dostižen. Aby se zachránil, vyhodil z kapsy pár dukátů. Dukáty se zakutálely do trávy a týnecká mlýnářka je tam od té doby hledá. Vysvobodí ji ten, kdo přesně **odhadne vzdálenost 100 metrů po cestě ve směru na Kostelec**, a najde tak místo, kde dukáty leží. Abychom vám to usnadnili, na zemi najdete dvě čertovských stop ve vzdálenosti jednoho čertovského kroku.